

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

CREACIÓ D'UN CONSELL DE L'ESTUDIANTAT PER A CATALUNYA:

Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT)

- Espigares Tribó, Gemma
Universitat de Lleida
Presidenta del Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT)
Consell de l'Estudiantat de la Universitat de Lleida. Pç. Victor Siurana, 1 Lleida 25003 (Catalunya) - Espanya
gemma.espigares@gmail.com / presidencia@ceucat.cat
- Codony Gisbert, Jordi
Universitat Politècnica de Catalunya
Expresident del Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT)
Consell d'Estudiants de la Universitat Politècnica de Catalunya. C/ Jordi Girona 1-3. Barcelona 08034 (Catalunya) - Espanya
jordi.codony@upc.edu
- Rodríguez Baptista, Maria
Universitat de Lleida
Exvicepresidenta del Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT)
Consell de l'Estudiantat de la Universitat de Lleida. Pç. Victor Siurana, 1 Lleida 25003 (Catalunya) - Espanya
mariarb88@gmail.com
- Giribet Serveto, Aurembiaix
Universitat de Lleida
Vocal del Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT)
Consell de l'Estudiantat de la Universitat de Lleida. Pç. Victor Siurana, 1 Lleida 25003 (Catalunya) - Espanya
biaixgiribet@gmail.com

1. **RESUM:** El Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT) és el màxim òrgan de representació estudiantil a Catalunya. Creat al 2011 per govern, rectors i estudiants té per objectiu coordinar els màxims representants estudiantils de cada universitat. Ha esdevingut l'interlocutor vàlid amb el govern, les universitats i les Agències de Qualitat (AQU) i d'Ajuts (AGAUR). Aquesta experiència ha estat considerada una bona pràctica pels seus impulsors i segueix creixent cada dia.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

2. ABSTRACT: The Student Council at Catalan Universities (CEUCAT) is the highest body of student representation in Catalonia. Created in 2011 by the government, rectors and students it aims to coordinate the highest student representatives from each university. It has become the interlocutor with the government, universities and the Quality Assurance Agency (AQU) and Grant Agency (AGAUR). This experience has been considered a good practice by its founders and continues to grow every day.

3. PARAULES CLAU: 5-6 Estudiants, Representació, Participació, lideratge, CEUCAT / **KEYWORDS: 5-6** Student, Representation, Participation, leadership, CEUCAT

4. DESENVOLUPAMENT:

a) Objectius

L'objectiu principal del projecte és donar a conèixer el Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT) en el marc del Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI).

L'objectiu principal del CEUCAT és millorar els sistemes de participació i representació del sistema universitari de Catalunya, mitjançant la coordinació entre els estudiants i l'administració pública.

Entre els objectius secundaris trobem:

- Debatre temes d'interès interuniversitari
- Coordinar els Consells de l'Estudiantat de les universitats catalanes
- Representar els estudiants de les universitats catalanes
- Preparar les reunions a les que hi ha representants d'estudiants
- Elevar propostes concretes als organismes competents
- Augmentar i millorar la participació estudiantil

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

b) Descripció del treball

El Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT) és el màxim òrgan de representació estudiantil de Catalunya (1). El CEUCAT és un òrgan creat per govern, rectors i estudiants que té per objectiu coordinar als màxims representants de cada universitat del sistema universitari català (públic i privat) i representar la veu de l'estudiantat.

Les funcions del CEUCAT són:

- Debatre temes d'interès interuniversitari
- Coordinar els Consells de l'Estudiantat de les universitats catalanes
- Representar els estudiants de les universitats catalanes
- Preparar les reunions a les que hi ha representants d'estudiants
- Elevar propostes concretes als organismes competents
- Augmentar i millorar la participació estudiantil

L'acord de creació del CEUCAT va tenir lloc el 2 de desembre de 2010 a la Junta del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC). Es va constituir com a òrgan el 27 de febrer de 2011 a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) en un acte presidit pel rector de la UPC, Antoni Giró, i el secretari General del CIC, Claudi Alsina; i en el que es va escollir Jordi Codony com a president. Finalment, el 27 de novembre es va donar publicitat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) de l'acord ECO/2775/2012 (2) de la Comissió d'Accés i Afers Estudiantils del Consell Interuniversitari de Catalunya de creació del grup de treball Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT).

Els inicis del CEUCAT:

Per entendre els motius que han inspirat la constitució del CEUCAT ens hem de remuntar a una sèrie de successos que es van iniciar al 2008, quan part de l'estudiantat del sistema universitari català va organitzar protestes contra l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES): el moviment anti-Bolònia.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Aquests fets van fer que la Secretaria d'Universitats de la Generalitat de Catalunya detectés la necessitat d'establir diàleg amb els estudiants universitaris. Després de diferents intents, es crea l'any 2009 la Comissió d'Estudiants (CE) del CIC (1).

Figura 1. Seqüència temporal de la creació del CEUCAT

Es van analitzar els models de representació estudiantil existents i va detectar la necessitat de coordinar la representació, alhora que compartir informació i projectes entre els màxims representants estudiantils de cada universitat. El resultat d'aquest grup de treball va ser la creació del CEUCAT com el coneixem actualment.

Figura 2. Acte de constitució del CEUCAT el 26 de febrer de 2011 a la UPC

Estructura de funcionament interna:

El CEUCAT s'estructura en un ple format per un representant i un suplent de cadascuna de les 12 universitats públiques i privades del Sistema Universitari de Catalunya. Els

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

representants són alhora els presidents o coordinadors del Consell d'Estudiants de la seva universitat (o un estudiant escollit pel Consell de Govern). Entre els 12 representants s'escull un president/a, un vicepresident/a i un secretari/a. El ple és qui té la potestat de prendre les decisions i ratificar, si escau, aquelles que hagin pres l'equip de presidència. Quan el ple així ho considera també forma part de l'òrgan el Secretari General del CIC (1).

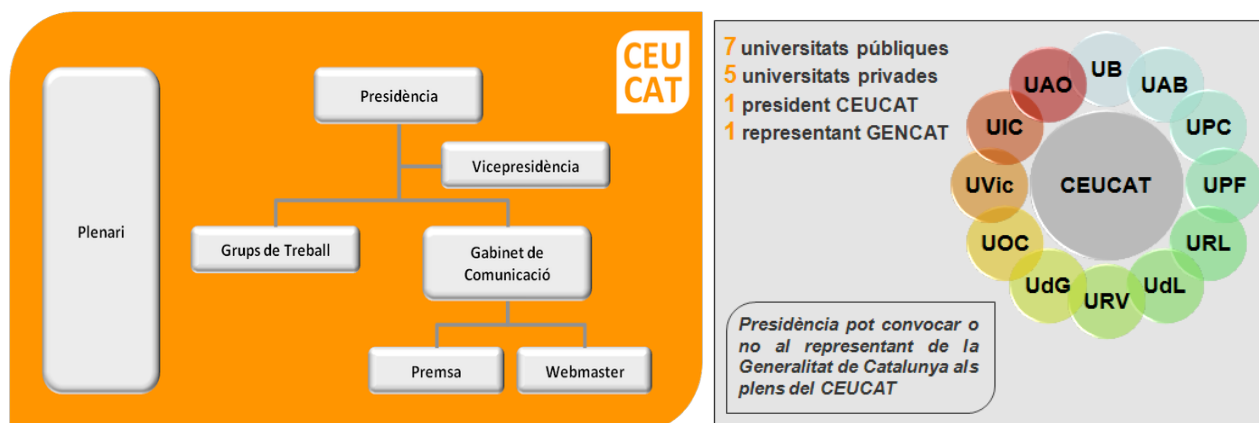

Figura 3. Organigrama i composició del Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes

Relació amb les institucions:

El CEUCAT té relació amb la Secretaria d'Universitats i la Conselleria d'Economia i Coneixement a través de les reunions oficials o reunions de treball; i també amb les universitats, a través dels seus representants o de forma directa.

A més a més, manté relació amb les associacions i sectorials d'estudiants, el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, el *Consejo de Estudiantes Universitario del Estado* (CEUNE), l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca (AGAUR) o l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), entre altres.

Té representació en una vintena d'organismes oficials: comissió d'estudiants, d'accés i afers estudiantils, de governança, política lingüística i Conferència General del Consell Interuniversitari de Catalunya; grups de treball d'ocupabilitat i esport universitari; comissió

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

d'estudiants de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), comissió de selecció de beques Equitat de l'Agència Gestió d'Ajuts Universitaris i Recerca (AGAUR), Plenari i Comissió permanent del *Consejo de Estudiantes Universitario del Estado* (CEUNE), comissions mixtes de governança, empleabilitat, finançament i redacció del projecte de llei de disciplina acadèmica del Ministeri d'Educació; Consell Assessor de la *Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación* (ANECA).

El CEUCAT i la representació estudiantil:

Els darrers anys la representació estudiantil ha anat prenent forma a tots els nivells, des de la interacció directa amb els estudiants i els seus problemes particulars, passant pel govern dels centres i les universitats, i arribant a ser interlocutors directes de les administracions Autònoma, Central i Europea.

Al mapa conceptual es recull de forma esquemàtica i general (cada universitat té les seves peculiaritats) quins òrgans de representació estudiantil existeixen a cada àmbit i a què es dedica cadascun d'ells:

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

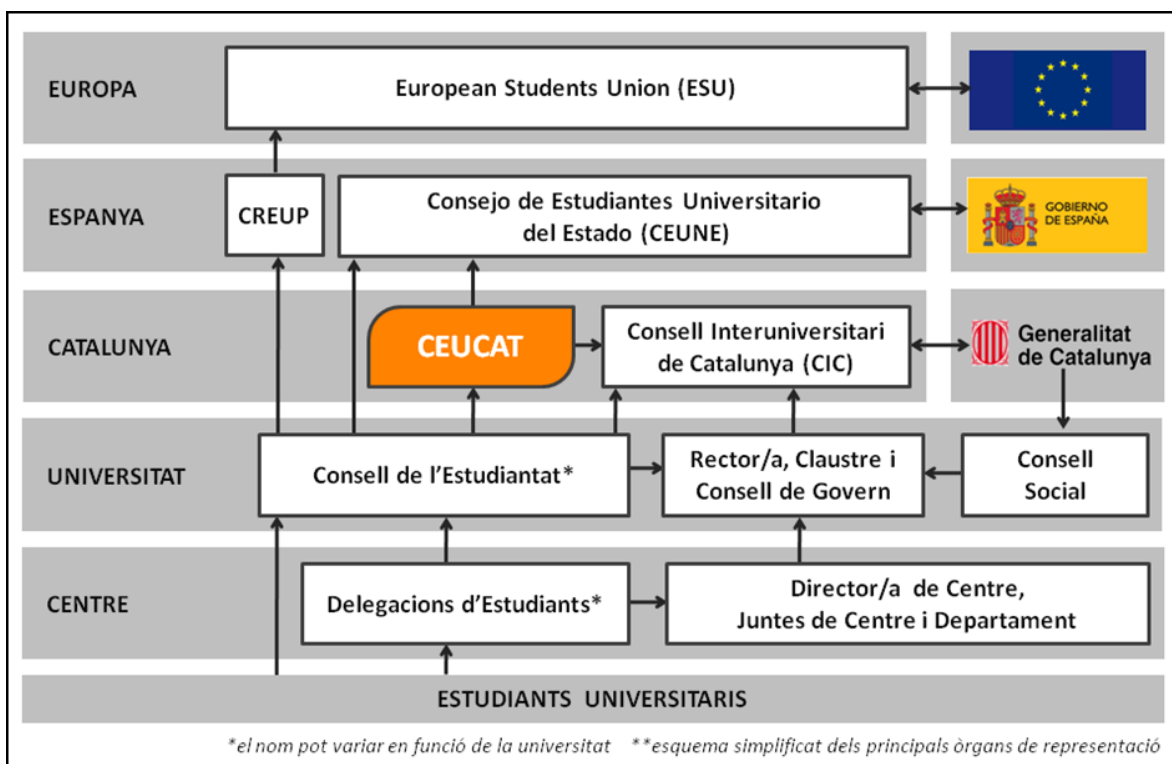

Figura 4. Mapa conceptual dels òrgans de representació estudiantil

Delegats: Són els representants elegits a cada classe o curs. La seva principal missió és ser intermediari amb els professors per resoldre conflictes com canvis d'horaris i dates, repartir material, etc...

Delegació d'Estudiants*: És l'òrgan que agrupa els delegats a cadascun dels centres de la Universitat. Solen dedicar-se a donar informació a l'estudiantat i atendre els seus dubtes, fer d'intermediaris en el cas de conflictes, revisar la normativa i el calendari del centre, entre d'altres. Solen ser interlocutors del Cap d'estudis* i el Director/Degà.

Consell de l'Estudiantat*: És el màxim òrgan de representació estudiantil de la Universitat, sovint en són membres els claustrals. Es dedica a tractar la normativa general de la Universitat estant en contacte directe amb el Rectorat.

CEUCAT: És l'òrgan encarregat de coordinar els representants a nivell de Catalunya, i sol fer d'interlocutor amb la Generalitat.

CEUNE: És el màxim òrgan de representació de l'Estat, i el seu objectiu és la coordinació dels representants de l'Estat i la relació amb el Ministeri d'Educació.

ESU: És l'organització a nivell europeu que agrupa màxims òrgans de representació estudiantil dels estats membres. Els seus objectius principals són treballar per la correcta implantació d l'Espai Europeu d'Educació Superior i vetllar per la qualitat dels estudis. Està en relació directa amb la Comissió Europea.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Referents de participació universitària a Europa:

Tota la comunitat universitària ha de caminar cap al foment de la cultura de la representació, i especialment entre els estudiants, no com una moda sinó com una voluntat, responsabilitat i contínua participació integral en els òrgans de representació.

Segons la bibliografia internacional referent a la participació dels estudiants en Garantia de Qualitat, podem trobar que aquest col·lectiu forma part dels òrgans de Govern i presa de decisió de les Agències de Qualitat. En són exemples *Finnish Higher Education Evaluation Council* de Finlàndia o *National Agency for Higher Education* de Suècia (3-4).

A nivell Universitari també trobem bons referents amb la presència d'estudiants als òrgans de govern de les Universitats (Bord). El CEUCAT en va analitzar els detalls al document “Anàlisi de la participació dels estudiants en la presa de decisions a Europa” (5) on s'exposen els casos de les Universitat de Bergen, Oslo, Cambridge o Paris-Sorbonee; o la Universitat de Perpignan en què el vicerector en matèria d'estudiants és el coordinador del consell de l'alumnat (5-10).

Cal dir que Europa és capdavantera en el camp de la participació estudiantil, i una bona mostra de les associacions punteres n'és la ESU (*European Students Union*) (11).

El motiu fonamental que dóna lloc a l'inici del projecte és doble: d'una banda, satisfer les necessitats de tenir un interlocutor estudiantil institucionalment reconegut per govern i universitats, i de l'altra, la necessitat cada vegada més gran de crear sinèrgies entre moviments estudiantils de les diferents universitats; i tots els casos exposats en aquest apartat hi ajuden.

c) Resultats i conclusions:

L'EEES reconeix els estudiants com a membres de ple dret de la comunitat universitària i preveu la seva participació en l'organització i els continguts educatius de les universitats i en les activitats d'altres institucions d'educació superior. També *l'Estatuto del Estudiante Universitario* va suposar un pas endavant en reconèixer aquesta participació. (12)

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Per fer una anàlisi del que s'ha aconseguit en els darrers anys s'ha partit dels objectius plantejats, les activitats més importants del CEUCAT des de febrer de 2011 han estat:

- 1) S'han realitzat més de 300 reunions a nivell intern o amb altres institucions i s'ha fet un pas endavant molt important, compartint la mateixa taula de treball els màxims representants de les diferents universitats. Representació activa en més d'una vintena d'òrgans oficials.
- 2) S'ha facilitat la creació de sinèrgies i activitats conjuntes entre universitats, com ara l'organització de forma anual de jornades de formació a nivell suprauniversitari (Universitat Rovira i Virgili 2011, Universitat de Barcelona 2012 i Universitat Politècnica de Catalunya 2013), que han comptat amb el suport del CIC, les universitats i l'ACUP. I també la participació en activitats organitzades per altres les universitats.
- 3) S'ha coordinat una 20a de projectes relacionats amb la participació, beques, taxes, governança o drets i deures, entre altres; i s'han publicat una 10a de treballs i estudis relacionats amb aquests aspectes.
- 4) S'ha participat en activitats organitzades en el sí de la participació: Concurs de Bones pràctiques en Participació estudiantil en la gestió universitària celebrat a la Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Santander al 2011 (Obtenció de la menció especial del jurat pel projecte de Creació del CEUCAT).
- 5) S'ha participat en projectes Internacionals com la trobada d'estudiants dels països catalans i occitans a Tolosa (FEPCO).
- 6) El CEUCAT ha estat present en campanyes com el Saló de l'Ensenyament des del 2012.
- 7) S'ha unit la posició de les universitats catalanes en els fòrums de representació a nivell estatals: davant dels representants d'estudiants (CEUNE) i del Ministeri. A

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

més a més s'ha aconseguit el reconeixement com a interlocutor vàlid a l'hora d'opinar sobre temes de governança i afers universitaris.

- 8) La preparació de reunions de forma conjunta ha permès elevar als òrgans competents propostes consensuades i treballades, amb anàlisis acurats. El CEUCAT ha negociat recentment amb el Govern la congelació dels preus de màster o l'augment de les condicions de les beques equitat.
- 9) Els estudiants que hem tingut l'oportunitat de participar en aquest projecte, millorem constantment les nostres habilitats transversals (lideratge, cooperació i treball en equip,...), i aportem als òrgans de presa de decisions un punt de vista diferent (proper a les aules) i que esdevé un valor afegit.
- 10) El CEUCAT ha tingut un impacte social i mediàtic en els mitjans: publicació de 98 comunicats i posicionaments oficials, 139 notícies en premsa escrita, presència a les xarxes amb 529 seguidors a facebook i 497 a twitter, entrevistes i participació en programes de televisió i ràdio, ...

El treball conjunt a permès fer una anàlisi de la situació de partida, i una avaluació constant dels aspectes de millora, que en sí mateixa ja comporta una millora per a la participació estudiantil.

Per tots aquests motius, el CEUCAT considera que ha de seguir fomentant la participació i els models de bones pràctiques, per a la millora conjunta de tots. En definitiva, i a mode de conclusió final, s'ha demostrat que la creació d'un consell autonòmic ha millorat la representació estudiantil, permetent una millor trajectòria del treball de cada universitat, i que queda encara molt camí per recórrer.

Els reptes de futur

El CEUCAT no ha fet més que començar la seva tasca, i té per davant molts anys de feina que de ben segur seran molt profitosos.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Els principals reptes que se li presenten al CEUCAT pel proper curs acadèmic són:

- Vetllar pels interessos dels universitaris, defensant-los a tots els fòrums possibles
- Seguir sent el canal d'expressió de l'estudiantat
- Seguir augmentant la seva visibilitat i donar-se a conèixer entre l'estudiantat i establir-hi lligams de comunicació
- Mantenir i millorar la relació fluida amb el Govern de la Generalitat, per poder treballar plegats en favor del sistema universitari català
- Participar en la redacció del Pacte Nacional per l'Educació Superior i en els debats sobre la Governança del Sistema Universitari d'una forma efectiva
- Millorar i augmentar la participació estudiantil al món universitari
- Garantir la continuïtat del consell després que es renovin els càrrecs dels Consells d'Estudiants

5. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

(1). Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT). Web oficial:

www.ceucat.cat

(2) Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Acord ECO/2775/2012 de la Comissió d'Accés i Afers Estudiantils del Consell Interuniversitari de Catalunya de creació del grup de treball Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes (CEUCAT). DOGC 6275 – 17.12.2012. Disponible a: <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6275/1275332.pdf>

(3) Finnish Higher Education Evaluation Council: <http://www.qaa.ac.uk/Pages/default.aspx>

(4) National Agency for Higher Education:

http://www.icde.org/Swedish+National+Agency+for+Higher+Education+-+H%C3%B6gskoleverket+i+Sverige.b7C_wtfMZL.ips

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

- (5) CEUCAT. Breu anàlisi de la participació dels estudiants en la presa de decisions a Europa. Disponible a: <http://www.ceucat.cat/publicacions/informes-i-estudis/documents/breu-analisi-de-la-participacio-dels-estudiants-en-la-presa-de-decisiones-a-europa>
- (6) The University Board of Bergen University: <http://www.uib.no/about/organisation/the-university-board>
- (7) The University Board of Oslo University:
<http://www.uio.no/english/about/organisation/management/board/>
- (8) The Cambridge University. <http://www.cam.ac.uk/univ/works/council.html>
- (9) Université Paris-Sorbonne <http://www.paris-sorbonne.fr/l-universite/administration/direction-poles-et-services/les-conseils/article/conseil-d-administration-ca>
- (10) L'Université de Perpignan- Via Domitia. <http://www.univ-perp.fr/fr/presentation/Administration.html>
- (11) European Students Union: <http://www.esu-online.org/>
- (12) Real Decreto 1791/2010, de 30 de diciembre, por el que se aprueba el Estatuto del Estudiante Universitario. Disponible a: <http://www.boe.es/boe/dias/2010/12/31/pdfs/BOE-A-2010-20147.pdf>